

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČINJEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-34, 31-35 in 31-36 — Izhaja vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 11.— Kr. za izposojnino 15.30 Kr

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje in izposojnino ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

Računi pri pošto čerkovnem zavodu:
Ljubljana št. 10-951

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Novi hudi udarci sovražnemu letalstvu

Nadaljnjih 29 angleških letal uničenih nad Malto in
Afriko — Junaška smrt generala Predierija

Glavni štan italijanskih Oboroženih sil je objavil 15. oktobra naslednje 872. vojno poročilo:

Delovanje topništva in patrol na egiptski bojišču; protiletalske baterije neke naše divizije so uničile britansko letalo. V bližini Sidi Baranija je bila zajeta posadka sovražnega letala, ki ga je protiletalska obramba Tobruka sestrelila 6. t. m. in čigar posadko so sestavljali dva oficirja in dva podoficirja.

Letalstvo je nadaljevalo svoje operacije proti otoku Malti.

Pri poskusu, da bi se uprlo odločnim napadom bombnikov osi, je sovražno letalstvo izgubilo v ostrih spopadih 25 letal; 7 so jih sestrelili italijanski lovci, 18 pa nemški.

Akcija treh sovražnih letal proti nekemu našemu konvoju v Sredozemlju ni uspela. Točni strelji naše torpedovke so sestrelili dva napadajoča trimotorna bombnika, enega pa je sestrelilo letalsko spremstvo.

Dne 13. oktobra je v izpolnjevanju svojih dolžnosti padel na egiptskem bojišču general Alessandro Predieri, poveljnik divizije »Brescia«, ki je bila zabeležena zaradi hrabrega zadržanja v bojih pri El Alameinu. Ime generala Predierija se pridružuje onim tolikim drugim našim poveljnikom velikih enot, ki so v najbolj izpostavljenem položaju poleg svojih vojakov prevzeli nase vsa tveganja zelo trde in krčevite borbe ter žrtvovali svoje življenje za zmago našega orožja.

Življenje in kariera generala Predierija

Rim, 15. okt. s. General Alessandro Predieri, poveljnik divizije »Brescia«, ki je padel na egiptski fronti v izvrševanju svoje dolžnosti, je bil rojen v Rimu 5. septembra 1891. leta. Leta 1912 se je takoj po imenovanju za podporočnika udeležil s 84. pehotnim polkom italijansko-turške vojne. Uveljavil se je povsod, zlasti tudi zaradi znanja arabsčine in arabskega okolišja. Leta 1915 je bil odlikovan z bronasto kolajno za vojaško hrabrost. Izkazal

se je v borbah pri Uadi Marsitu. Decembra 1915 je postal kapitan ter je bil imenovan za šefa obveščevalne službe pri vladni v Tripolisu. Od aprila do septembra leta 1917 je sodeloval s kolono Cassinia pri operacijah proti upornikom v zapadnem Tripolisu. Ko je napredoval v majorja leta 1918, je poveljeval 6. bataljonu domaćinov.

V domovino se je vrnil leta 1919 po 7letnem neprestanem bivanju v koloniji, nakar je bil dodeljen poveljništvu divizije Ancona. V letih 1920, 1921 in 1922 je obiskoval tečaj vojne šole. Kot podpolkovnik je bil v decembru leta 1926 najprej v glavnem stanu pri poveljništvu divizije »Ancona«, nakar je bil poveljnik 97. bataljona in 33. pehotnega polka. Leta 1935 pa je postal poveljnik okrožja v Chieti. V maju leta 1936 je postal polkovnik in poveljnik 63. pehotnega polka v Italijanski Vzhodni Afriki. Od decembra 1938 do aprila 1939 je bil šef glavnega štana pehotne divizije »Parnaro« in nato pehotne divizije »Bergamo«.

Ko je napredoval v brigadnega generala v januarju 1941, je bil general Predieri imenovan za poveljnika divizije »Brescia« v severni Afriki. V juliju 1942 je prevzel poveljništvo v odseku Tobruka, ki ga je pa moral kmalu zapustiti zaradi dobljenih ran. Še kot rekonvalescent se je vrnil v severno Afriko, kjer je poveljeval pehotni diviziji »Brescia« do dneva svoje smrti.

Madžarsko občudovanje italijanske mornarice

Budimpešta, 16. okt. s. Odlične zmage italijanske mornarice omenja poluradno poročilo lista »Budapesti Ertesito«. List podčrtava, da budimpeštanski politični krogi smatrajo te zmage za izredno važne v pomorski vojni proti angloameriškim pomorskim silam. Akcije sredstev italijanske mornarice v zadnjem času so obilno prispevale k iztrošenju vojnega potenciala Angloslov. Z njimi je postala še bolj nevarna sovražna plovba v Sredozemlju in Atlantiku.

Na Kavkazu zavzetih nad 500 oporišč Nove sovjetske postojanke v gorah prebite — Globok vdor v severno področje Stalingrada — Pomorska bitka v Rokavskem kanalu

Iz Hitlerjevega glavnega štana, 15. okt. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na Kavkazu so prodrele nemške in slovaške čete na težavem gozdnatem in gorskem ozemlju v ogorčeni borbi nove sovražnikove postojanke ter v naskoku zavzele nad 500 oporišč in bojnih postojank. V odseku od Tereku so bile sovražnikove sile vržene nazaj.

V Stalingradu so pehotni oklopni oddelki stili zagrizen odpor sovjetskih čet v hišnih blokih in na postojankah po barikadah ter prodrl globoko v severno mestno področje. Razen tega so rusinla letala v zaporednih valovih z uspehom napadla sovražnikove bunkerje in topniške postojanke. Razbremenili napadi sovražnika so bili zavrnjeni s hudimi izgubami zanj. Hudi letalski napadi so bili naperjeni tudi na prevozna sredstva in prekladišča boljševikov na spodnjem toku reke Volge. Požar je uničil eno petrolejsko ladjo in dva prevozna vlačila.

Na fronti ob Donu so rumunske čete zavrnile sovjetske krajevne napade.

V srednjem odseku fronte so lastne akcije napadalnih oddelkov imele za posledico uničenje številnih bunkerjev in postojank. Letalske sile so napadale važne železniške proge, pri čemer je utrpel sovražnik znatne izgube prevoznih sredstev.

Med letalskimi napadi je bila v Finskem zalivu zažgana sovjetska topničarka.

Na visokem severu so bili letalski napadi usmerjeni na taborišča čet vzhodno od zaliva Kola, izmed katerih so bila nekatera razdejana.

Angleško letalsko oporišče na otočki trdnjavi Malti so letalske sile podnevi in ponoči obmetavale z bombami težkega kalibra. V letalskih borbah so nemški in italijanski lovci sestrelili skupno 25 angleških lovcev, izmed njih 18 samo nemški lovci. Dve lastni bojni letali se nista vrnila.

Pri napadu na promet s konvoji pred angleško obalo so brzi čolni potopili štiri sovražnikove trgovske ladje s skupno 8.000 br. reg. tonami. Vsi brzi čolni so se vrnili v oporišče.

V noči na 14. oktobra je prišlo v Rokavskem prelivu do pomorske bitke med nemškimi in zaščitnimi edinicami in premočnimi sovražnikovimi oddelki, ki so obstojali iz dveh skupin rušilcev in več oddelkov brzih čolnov. V tem spopadu je bil potopljen en angleški brzi čoln, 5 nadaljnjih brzih čolnov pa poškodovanih oziroma zažganih. Ena lastna edinica je bila izgubljena. Stražne ladje in protiletalsko topništvo na morju je sestrelilo nad področjem Severnega morja dve sovražni letali.

Lahka nemška bojna letala so bombardirala večerj vojaško važne naprave in vojaške cilje na angleški južni obali.

nemškimi gorskimi lovci izvedle zmagovite napade. Nemške planinske divizije so s slovaškimi skupinami potokle sovražne oddelke in jih razpršile. Čeprav so boljševiki nudili žilav odpor, so se zavzele čete potopile številnih sovražnih postojank in so po premaganju te odporne črte zmagovito prodirale naprej. Boljševiki so obupno skušali med umikom ustvariti odporno črto v goratem predelu, kar jim pa ni uspelo. Vsi za ta dan določeni cilji so bili naglo doseženi. Samo v borbenem odseku ene divizije so nemški gorski lovci uničili nič manj ko 200 sovražnih postojank.

Borba za razstreljeno višinsko postojanko

Berlin, 15. okt. s. Kakor je javilo pred dnevi nemško vojno poročilo, so boljševiki uporabljajoč vojni sistem min izza prve svetovne vojne, skušali zavzeti neko važno nemško postojanko v osrednjem odseku na ta način, da so pogнали v zrak vrn neke višine. Neki vojni dopisnik opisuje v »Zwölfuhrblattu« podrobnosti te sovjetske akcije. Podzemno delo boljševikov so zasledovali nemški inženjerji v vsaki njegovi fazi. Sovražnik je dneve in dneve kop galijejo pod zemljo pod nemško postojanko, toda nemško poveljništvo je izvedlo vse previdnostne ukrepe, ki so v takem primeru potrebni. Večina nemških čet se je umaknila na nove postojanke in samo nekaj straž je budno pazilo na sovražnikovo kretanje.

Po večdnevem čakanju je končno prišel trenutek, tako se je vsaj zdelo, ko boljševiki lahko pritisoče na gumb s pomočjo katerega bi se vžgale velike količine eksplozivnih snovi. Čete v tem odseku fronte so mrzlično pričakovale detonacijo, kakor bi šlo za strel, s katerim se pričnajo avtomobilske tekme. Poveljniki so nervozno gledali na ure in kadili cigareto za cigareto.

Manjkalo je nekaj minut do dveh, ko je nastala nenadoma prva ogromna eksplozija. Zublji so švigali nad višino X. kakor iz kraterja. Sledile so nadaljnje detonacije in novi plameni so se dvignili proti nebu z ogromnimi stebri materijala. Vrh višine X. je izginil. Slišalo se je samo grmenje kamenja, ki je drčalo s hriba, kakor hrumeje nevihte v daljavi.

Nekaj minut nato so bili nemški pešaki z napetimi mišicami že pripravljeni za napad. Kdor bo prvi dosegel vrh hriba, bo zmagal. Poveljniki skupin so dali ukaz za napad in pešaki so napadli skozi gozd dim, ki je nastal po eksploziji. Šlo je za to, da pridejo prvi do robov kraterja. Prve sovjetske granate so že živžigale v zraku. Nemški vojski so dospeli na obroke hriba in si poiskali primerno krite. Nemško topništvo je v tem trenutku začelo silovito streljati in je z zapornim ognjem zadržalo sovjetske čete. Avtomatske pištole in strojne so obvladovale boljševike, ki so se začeli razprševati. Stotnje nemških inženjerjev, ki so dospele, so pričele dvoboj z ročnimi granatami in zapodile končno nazaj sovražne skupine.

Ob prvem svitu je bilo videti kupe sovjetskih trupel okrog kraterja, toda postojanka je bila zopet trdno v nemških rokah.

Uspešni boji madžarskih čet

Budimpešta, 15. okt. s. Pooblaščen vojaški krogi obveščajo, da je sovražnik na fronti Dona, ki je poverjena madžarskim četam, še naprej napadal na več točkah, ne da bi dosegel kak uspeh. Madžarske čete so preprečile vse sovjetske potkuse in so takoj reagirale ter zadale sovražniku hude izgube. V srtih borbah so madžarske čete izboljšale svoje defenzivne postojanke in prisilile sovražnika, da se je umaknil z nekaterih prednjih postojank. Topništvo je uničilo zelo utrjene sovražne bunkerje, katere je potem madžarska pehota zasedla. Zajetih je bilo nekaj desetih ujetnikov. Skupine madžarskih bombnikov so metale bombe na sovražno zaledje in zalede učinkovito zbiralische čet, motornih vozil ter prometna križišča.

Finski uspehi

Helsinki, 15. okt. s. V zadnjih 24 urah so finske čete v Karelijski ožini odbile številne napade sovjetskih čet pred prednjimi finskimi postojankami. V južnem odseku fronte v Vzhodni Kareliji so finski metalcji bomb gladko preprečili napad Sovjetov, katerim so zadali hude izgube, in uničili tudi čete v zaledju, ki so se zbiralce, da bi podprle prvi napad. V odseku Uhtue je finsko topništvo odbilo ponoči sovjetski oddelek, ki je imel krvave izgube. V borbah nad Ladokim jezerom so finski lovci sestrelili dva rdeča »Hurricane«, tretjega pa poškodovali.

Podmornice Osi v notranjosti Kanade

Buenos Aires, 16. okt. s. Iz Ottawe se doznava, da je neka podmornica osi torpedirala in potopila neko zavezniško ladjo s 4000 tonami na reki Sv. Lovrenca v višini kopališča Metis Beack v pokrajini Quebec. Ladja je pripadala konvoju, ki je bil zaščitjen. Torpedirana je bila okrog 180 milj od ustja reke Sv. Lovrenca. 12 članov posadke pogrešajo. 15 članov pa je rešila neka ladja kanadske mornarice.

Zmagovita bitka v severnem delu Stalingrada

Podrobnosti o nemškem vdoru v sovjetski obrambni sistem severnega mestnega področja

Berlin, 15. okt. s. Agencija za mednarodna obvestila doznava iz vojaških krogov, da so bili v zapadnem Kavkazu doseženi novi važni uspehi. V področju Novorosijska so nemške in slovaške čete v naskoku zavzele sistem sovjetskih postojank, ki je bil močno utrjen, drugi nemški oddelki napredujejo vzdolž ceste iz Tuapseja v notranjost Kavkaza ter se naprej prodirajo proti obalam Črnega morja.

V srednjem in severnem odseku fronte je potekel dan mirno. Ponoči je ponekod snežilo. Oddelki sovjetske garde so sku-

šali na fronti v Laponski presenetiti obrambna središča nemških gorskih lovcev. Sovjeti so utrpeli hudi izgube ter so se morali umakniti na izhodiščne postojanke.

Glede globokega vdora nemške pehote in oklopnih sil v severni del Stalingrada, se doznava naslednje podrobnosti: Živahno udeleževanje v borbah je dobilo večerj značaj trde borbe za ruševine treh velikih industrijskih podjetij v severnem delu mesta. Zvečer v terek so Sovjeti nenadoma zasedli pred nemškimi glavnimi črtami ruševine posameznih hiš, kamor so spravili gradbene potrebščine in težko orožje.

Ob zori v sredo so številne baterije srednjega in velikega kalibra pričele streljati na novo odprni središče Sovjetov. Izstreljenih je bilo na tisoče granat. Ko so sovražne baterije na drugem obrežju Volge skušale poseči v borbo, so jih skupine bombnikov in nemških strogolavcev v nekaj minutah prisilile k molku. Kmalu nato se je rezervno topništvo z inženjerji od podpori oklopnih skupin v naskoku vrglo na sovjetsko odprno središče, ki je bilo v nekaj minutah likvidirano. Nemške čete so naglo napredovale in zasledovale bežečega sovražnika, čeprav so bili zavzeti otočki pod strašnim ognjem metalcev granat in mozarjev. Kljub najbolj žilavemu odporu sovražnika so nemške napadalne čete napredovale in zavzemale ped za pedjo ozemlje nasprotniku. Nemške čete so morale v silnih borbah moža z možem očistiti vsako hišo in izprazniti vsako klet z metalci plamenov.

Zaradi učinkovite podpore topništva je nemški napad uspel. V prvih popoldanskih urah so bile dosežene postojanke zapadno od tvornice za traktorje, istočasno pa je bil izvršen globok vdor v sovražni defenzivni sistem.

Kako so bili doseženi novi uspehi v kavkaških gorah

Berlin, 15. okt. s. V današnjem vojnem poročilu so bili najavljeni uspehi na kavkaški fronti. Po vseh, ki so bile objavljene zvečer iz vojaškega viša, se doznava, da so ti uspehi bili v glavnem v rezultatih dveh velikih napadalnih operacij, katere so izvedle nemške in obojene sile. Z napredovanjem v področju vzhodno od Novorosijska sta bila zavzeta dva gorska grebena; z njunih obvladujočih postojank so boljševiki obstrlevali s težkim orožjem vso cesto, po kateri so nemške čete napredovale. Medtem ko so bombniki in rušilci v neprestanih napadih uničevali sovražne topovske postojanke, so napadajoči inženjerji prodrali naprej kljub izredno hudemu obrambnemu ognju sovražnika ter so odpirali pot med

ovirami. Skozi odprtine in prehode so vdrele nemške napadalne pehotne čete, katerim je v izredno hudih borbah moža z možem uspelo na levi in na desni cesti zavzeti sovražne utrjene postojanke.

Boljševiki so se morali umakniti in so bili zasledovani, dokler niso dospeli do nekaterih v trdnjave spremenjenih poslopj nad dolino. To so bile tovarne, ki so jih boljševiki uporabljali kot izredno utrjene postojanke za obrambo. Nemški pehoti je uspelo v naskoku vdreti v utrjeni sistem sovražnika in zavzeti 320 bunkerjev in drugih postojank. V teh izredno hudih borbah moža z možem, sta bila popolnoma uničena dva boljševiška polka.

Bolj zapadno so prednje slovaške čete z

Vladarjev obisk v tovarni v Pisi

Pisa, 15. okt. s. Davi je Nj. Vel. Kralj in Cesar ob spremstvu prvega pobočnika obiskal neko tovarno za izdelovanje varnostnega stekla. Sprejel ga je predsednik družbe princ Giovanni Gino Conti. Ob spremstvu predsednika ter prefekta, zveznega podtajnika in župana Pise, si je Nj. Vel. Kralj in Cesar natančno ogledal vse oddelke in se živo zanimal za način proizvodnje. Ob odhodu so delavci v množici meščanov priredili Nj. Vel. Kralju in Cesarju goreče in udane ovacije, vzklikajoč Savojski goriš.

Rumunski novinarji v Italiji

Bukarešta, 15. okt. s. Vsi listi objavljajo obširne dopise o potovanju rumunskih novinarjev v glavnih italijanskih mestih. Novinarji so gostje ministrstva za ljudsko kul-

turo. Dopisi opisujejo številne obiske v Milanu in podčrtavajo živahno udeleževanje, ki preveča mestno življenje v vojni dobi, ko so vse sile italijanskega naroda zbrane za dosego zmage. Listi objavljajo članke o Veroni, katero so nedavno obiskali novinarji, in o osebnostih italijanske kulture ter proslavljajo umetniške lepote in delavnost veronskega prebivalstva.

Izobežanje italijanskih zastav v Argentini

Buenos Aires, 16. okt. s. S posebnim dekretom je argentinska vlada dovolila izobežanje italijanskih zastav ob obletnici 28. oktobra ter 4. in 11. novembra.

Sklicanje Sobraja

Sofija, 15. okt. s. Iz dobro obveščeneга viša se doznava, da bo bolgarski parlament sklican k izrednemu zasedanju 22. t. m.

barbara za kulisami Londona in Washingtona.

Nizkotna žalitev Italije niti najmanj ne more zadeti naše velike tisoletne države, ki je bila toliko stoletij svetlinik sveta. Žalitev dokazuje, kako ogromna je nevednost teh konjerejev in industrijcev novozelandskega mesarstva, ki komaj vedo, da obstoja Rim, in verjetno ne vedo, da so obstojale že v zgodovini Benetke in Firence, ter sodo vse skozi očala obogatenih govedarjev. Dobro je vsekakor, da italijanski narod spozna po teh anglosaških manifestacijah, kdo so naši sovražniki, da se preveč ne čudi sprico njihov dejanj avstralskih in novozelandskih vojakov v Libiji in zaradi potapitev bolniških ladij ter bombardiranja četrti civilnega prebivalstva. Anglosaški barbar je enak sovjetskemu barbaru z edino zunanjo razliko, da prvi nosi ovratnik, drugi pa še ne.

stave Bidur Kaffar Kana, ki je prevzel vodstvo gibanja po Abdul Kaffar Kanu, katerega so Angleži aretirali.

Pred neko kavarno v Kalkuti je eksplozirala bomba. Bombo so našli tudi v skladišču na glavnem kolodvoru. Policija je aretirala nekaj delavcev in nekega železniškega uradnika.

Lizbona, 15. okt. s. »Baltimore Sun« poroča, da je izvršilni odbor angleške komunistične stranke zahteval takojšnji odpuš tih članov angleške vlade, dveh veleposlanikov in neko število drugih angleških osebnosti, ker so nesposobni za vodenje vojne. Trije ministri, katerih odpuš zahtevajo komunisti, so baje vojni minister sir James Grigg, minister za Indijo Amery in lord kancelar Simon, oba veleposlanika pa naj bi bila poslanik v Madridu sir Samuel Hoare in v Washingtonu lord Halifax. Izvršilni odbor komunistične stranke je odobril tudi resolucijo, s katero se zahteva preustrojitev angleškega glavnega štana in otvoritev druge fronte.

Uporniški boji v Indiji

Bangkok, 15. okt. s. Množica Indijcev se je v Karaciju zbrala pred kaznilnico iz zahtevala osvoboditev aretirancev. Stražarji, ki jih je bilo kakih 50, so zaman skušali razpršiti demonstrante, nakar so streljali in ubili tri osebe, med njimi eno žensko. Obupana množica je začela metati kamenje na vojake, ki so se umaknili v poslopje in streljali skozi okna. Nadaljnjih 20 demonstrantov je obležalo na tleh mrtvih in ranjenih. Ko je prišel na pomoč eskadron konjenice, se je posrečilo množico razpršiti.

Protestne demonstracije so bile v raznih delih mesta. Policija je aretirala nad 200 oseb. Vse trgovine so zaprte, patrolje vojakov in agentov križarijo po cestah.

V bližini Madrasa se je moral na odprtem polju ustaviti brzovalnik, ker so uporniki s tramovi zabarikadirali tračnice. V vagonih so bili vojaki, poslani v severno-zapadne predele, da bi zatrli gibanje upornikov, ki so po dosedanjih vesteh v več spopadih potolkli angleške sile. Na tisoče muslimanskih mladenčev se javlja pod za-

Zanimivosti iz zemljiške knjige

V drugi polovici septembra je bilo vpisanih poleg drugih sprememb tudi nekaj starejših prodaj nepremičnin

Ljubljana, 14. oktobra. V zemljiški knjigi ljubljanskega okrožnega sodišča v zadnjem času nimajo mnogo dela z vpisi pogodb o prenosu lastninske pravice. Na nepremičninskem trgu vlada še vedno zastoj. Uradništvo pa je vendar še vedno dovolj zaposleno, ker se položaj glede ostalih pravnih dejanj, ki so predmet vpisov v zemljiško knjigo, ni spremenil.

V drugi polovici septembra in v začetku oktobra je bilo kakor običajno izvedenih večje število vpisov novih zastavnih pravic za posojila dovoljena s strani zasebnikov in bančnih zavodov, istočasno pa je bilo izbranih večje število starih že plačanih hipotek. Tok vpisov novih in izbrisov starih hipotek oziroma zastavnih pravic teče vedno vzporedno in je verjetno vedno v nekem več ali manj konstantnem razmerju. Zdi se pa tudi, da se niti absolutna višina izbranih hipotek in novovpisanih na primer v enem mesecu ne spreminja, če zneske primerjamo po kupni moči v času vpisov.

Poleg bančnih zavodov se še vedno najdejo tudi posamezni zasebniki, ki so toliko petični, da morejo nekaj gotovine naložiti v posojila; to se je dogajalo prej v še večjem obsegu, pač s to razliko, da se je zdela zasebnikom dajanje posojil v predvornih časih enostavnejše. Dovolj je bilo, da je posojilodajalec dobil potrdilo, da si je zgovoril obresti in približno dobo, kdaj mu bo dolžnik posojilo vrnil. Mnogi, zaupajoč v redne razmere, zanesljivost osebe, ki si je zaupali posojilo, in njeno plačilnost, niti niso zahtevali, da jim dolžnik dovoli vpis zastavne pravice v zemljiško knjigo. Zadolžilo se je, da jim je jamči s svojo besedo in s svojim vsakokratnim premoženjem. Danes pa so postali posojilodajalci bolj pazljivi in se hočejo rešiti zavarovati tudi tam, kjer je šlo za prijateljska, zaupna posojila. Dolžnik mora seveda pristati na upnikovo zahtevo, da se nedesnojnjo razmerje razčisti in da mu dovoli vpis zastavne pravice na svoje nepremičnine.

Če ne bi prostovoljno dovolil, bi mogel upnik doseči vpis vsak čas s pomočjo sodišča. Včasih gre pri takem obračunu za dolgo vrsto manjših posojil, ki jih je dolžnik prejel v manjših obrokih skozi več let. V nekem konkretnem primeru razčistitve takega medsebojnega dolžniškega razmerja in realnega zavarovanja se je nabralo takih obročnih posojil celo za vsoto 110.000 lir, ki se je zanje sedaj upnik zavaroval na nepremičninih dolžnika.

Za dajanje novih posojil so sedaj zasebniki le težko dostopni, čeprav jih je še nekaj, ki razpolagajo z gotovino. Vsak jo raje neposredno vloži v nepremičnino, to se pravi, da si jo kupi. Zlasti so sedaj zasebniki nenaklonjeni dajanju dolgoročnih posojil. Kjer pa vendarle pristanejo, skušajo zavarovati svoje pravice z različnimi klavzulami. Tako sta se dva periferijska meščana dogovorila za posojilo pod naslednjimi pogoji:

Dolžnik se je obvezal za sebe in za svoje pravne naslednike ter dedice, da povrne upniku posojeno glavico v višini 20.000 lir brezobrestno najkasneje do 1. oktobra 1944. Na ta dan mu pa mora vrniti znesek, ki bo odgovarjal petini prometne vrednosti njegove celotne nepremičnine. Upnik in dolžnik sta sporazumno ocenila današnje prometno vrednost nepremičnine

na 100.000 lir. Dolžnik je prejel 20.000 lir ali eno petino vrednosti nepremičnine. Prav toliko mora potem, namreč 1. oktobra 1944, vrniti. Če bo nepremičnina več vredna, na primer 150.000 lir, mu bo vrnil 30.000 lir, če bo manj, na primer 80.000 lir, pa samo 16.000 lir. Zmenila sta se tudi, da bodo prometno vrednost nepremičnine na dan vrnitve ocenili izvedenci cenilci.

Obrestna mera za posojila bančnih zavodov se giblje med 8 do 10%, kar v primeru s predvornimi časi ni pretirano. V drugi polovici septembra je bilo vpisanih zastavnih pravic za manjša posojila v višini nekaj tisoč lir. Med večjimi je bilo posojilo, ki ga je prejela neka trgovska zakonska dvojica in znaša 500.000 lir. Neka zadruška za gradnjo stanovanjskih hiš je najela 100.000 lir posojila, nek stavbni podjetnik pa 65.000 lir. Med izbrisi plačanih hipotek je največji tisti, ki je bil v korist Ljubljanske kreditne banke. L. 1925 je dovolil ta bančni zavod ugledni ljubljanski zasebniki kredit v skupnem znesku 3.400.000 din. Sedaj je bila hipoteka zbrisana z nepremičnine, ki je bila med tem prodana neki javni ustanovi. Predvornih dolgov se je znebil tudi znan trgovec v starem delu mesta. Banke so mu dovolile izbris hipotek za 657.000 din.

Posetne spremembe so bile vpisane v omenjenem času med drugim naslednje: Terezija Zalaznikova, posestnica iz Gajevje ulice, in Dora Doberletova, hišna posestnica v Franciškanski ulici, sta prodali vsaka svojo polovico posestva v Kapucinskih predmestju, to je hišo in dvorišče v Franciškanski ulici 8. Gašperina Janka in njegovi ženi Tereziji. Slednja sta dosmrtno uživala nepremičnine; med tem ko je pravi lastnik njun nedoletni sin Janez Gašperin. Zalaznikova je prejela za svojo polovico 235.000 lir, Doberletova pa 545.000 lir.

Josip Novak, posestnik in policijski stražnik iz Gerbičeve ulice, je prodal Leopoldu Pogacniku, študentu Ekonomske komercialne visoke šole iz Beethovne ulice, hišo v Gerbičevi ulici št. 40 v kat. obč. Trnovskem predmestju. Hiša je bila dejansko prodana že pred več leti in je znašala kupna cena 190.000 din.

Jernej Hlebič, posestnik na Hradskega cesti, je prodal Josipini Spitzerjevi, soprogini inženirja, Cankarjeva ulica, tri parcele v skupni izmeri 1623 kv. m. Kupovalca je plačala zanje 40.000 lir.

Jože Novak, posestnik iz Ponove vasi, je prodal Karolini Štrusovi, zasebnici iz Grosupeljske gozd v kat. obč. Ponovi vasi v izmeri 2590 kv. m. za 2470 lir.

Albin Novak, posestnik v Logu, je prodal Antonu Slabetu, zidarju s Stare Vrhne, travnik v kat. obč. Logu v izmeri 1351 kv. m. za 3000 din. Pogodba je bila sklenjena že septembra 1940. leta.

Ivan Erjavec, podjetnik na Ježici, je prodal Milušu in Ani Šere iz Predovčeve ulice v kat. obč. Ježici njivsko parcelo za 12.000 din. Pogodba je bila sklenjena že septembra 1940. leta.

Franc Novljan, posestnik iz Pance, je prodal Ivanu Lovsetu, posestniku iz Šmartna ob Savi, gozdno parcelo v kat. obč. Lipoglavu v izmeri 18.353 kv. m. in drugo v izmeri 9524 kv. m. za 6000 din. Pogodba je bila sklenjena v začetku lanskega leta.

Prepoved kretanja od 20. do 5. ure V veljavo stopi v torek

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odreja na podlagi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XX št. 291 in glede na svoji naredbi z dne 30. oktobra 1941-XX št. 135 in z dne 24. junija 1942-XX št. 125 o predpisih za promet:

Cl. 1. Do nove odredbe ne sme v Ljubljanski pokrajini nihče krožiti od 20. do 5. ure.

Cl. 2. Čas, ob katerem se morajo zapirati javni obrati in končati javne predstave se določa za vsa pokrajina na 19.30 uro.

Cl. 3. Druge določbe naredb z dne 30. oktobra 1941-XX št. 135 in z dne 24. junija 1942-XX št. 125 se ne spreminjajo.

Cl. 4. Ta naredba stopi v veljavo na dan 20. oktobra 1942-XX.

Ljubljana, 13. oktobra 1942-XX.

Visoki komisar Emilio Grazioli

Pogreb dr. Natlačena

Truplo umorjenega bana dr. Natlačena je ležalo v sredo in včeraj na odru v kapeli sv. Nikolaja na Zalah. Neprestano so se vrstile ob njem množice kroglicev, ki so prihajali in odhajali z bolečino v srcu in s trdnim sklepom v duši, da mora biti komunističnih zločinov enkrat za vselej konec. Krsta s truplom počiva sredi velike množine vencev in šopkov iz poznojesenskega cvetja in zelenja.

Včeraj so truplo dr. Natlačena prepeleljali v ljubljansko stolnico, kjer bo dopoldne in popoldne do 3. položeno na katafalku, da ga bo moglo prebivalstvo Ljubljane hoditi kropiti in moliti za pokoj pokojnikove duše.

Pogreb pri Sv. Križu bo z žal ob 4. popoldne.

Ob 10. je bila slovesna pogrebna sv. maša, ki jo je opravil prevzvišeni knežskof dr. Gregorij Rožman.

Truplo je ostalo potem v stolnici do 3. popoldne, da ga je moglo prebivalstvo Ljubljane hoditi kropiti in moliti za pokoj pokojnikove duše.

Pogreb pri Sv. Križu bo z žal ob 4. popoldne.

Kaj pravi o opereti režiser Golovin?

Da ima proti običajnim pravilom dobro tretje dejanje — kar je pri operetih redka sreča — in da jo je libretist Rogati po Zelu in Genčiju zelo posrečeno »pomladil«.

Kaj pravi dirigent Simoniti?

Da je Millöckerjevo opereto Karl Burkhard preuredil in preinstrumentiral, kar je delu le v prid.

Tako bomo slišali jutri klasično opereto v nekoliko pomlajeni obliki, v kateri prihajajo vse vrline tega melodijoznega okusnega in zelo prikupnega dela do najboljših veljave.

Maša SI.

Iz Hrvatske

Novi Italijanski generalni konzul v Sarajevu, V Sarajevu je priselil iz Turčije novi italijanski generalni konzul Paolo Alberto Rossi, ki je takoj prevzel vodstvo generalnega konzulata. Doslej je bil italijanski generalni konzul v Smirni, kjer je deloval štiri leta.

Razstava hrvatske fotografije v Berlinu. Od 4. do 10. novembra bo prirejena v znan berlinski razstavnih dvorani Kunst-halle velika razstava hrvatske fotografije pod pokroviteljstvom poslanika »ministra dr. Mile Budaka. Razstavljenih bo okrog 200 del.

Zagreb dobi 23 novih palač in 5 novih spomenikov. V založništvo Velebit je izšla knjiga »Kaj smo obljubili Poglavniku in domovini«. Knjiga obsega 300 strani. V nji so objavljeni obljube in sklepi raznih ustanov širom Hrvatske ob prvi obetnici Nezavisne Države Hrvatske. Sklepi zagrebških društev in ustanov bodo v korist vsemu narodu. V kratkem bo zgrajenih 23 novih društvenih domov, ustanovljenih bo 67 stipendij za šolanje siromašnih dijakov, izdanih bo 42 knjig, prirejeni 4 koncerti, vzidane 4 spomeniške plošče in postavljenih 5 spomenikov, ustanovljenih 9 novih knjižnic itd.

Darovi za Rdeči križ. Za Rdeči križ so nabrali v Zagrebu 511.736.25 kun prostovoljnih prispevkov. Gledališče je priredilo v korist Rdečega križa slavnostno predstavo. Vprizorjena je bila Pandopulova opera »Suncanica«. Cene so bile zvišane od 50 do 116 kun. Na liličevem trgu so pa priredile vse vojaške godbe dobrodelni koncert tudi v korist Rdečega križa.

Centrala za generatorje. Pri generalnem pooblaščenca za gospodarstvo v Srbiji je bila ustanovljena centrala za generatorje.

Malo jezikovne paše

Vmešajmo v pašo že zaimsek, da bo sočnejša? Zaimski so pač tudi potrebni vsakomur, kdor rabi jezik in, ker jih tako radi rabijo tudi oni, ki jezik zlorabljajo, naj nam bo dovoljeno, da jim očitamo še ta greh.

Vsi menda še nismo pozabili, kaj so zaimski, da so »nastopniki« ali »zastopniki« samostalnikov ali pridevnikov. Zaimke razlikujemo predvsem v samostalne in pridevne. Toda zaimke razlikovati še po pomenu; delimo jih na: osebne, svojilne, povratne, kazalne, vprašalne, ozirne in nedoločne, torej v sedem vrst. Vendar ni dovolj le razlikovanje; zaimke moramo tudi pravilno rabiti. Naj bodo nastopniki le, ko jezik zahteva? Zastopnik igra ključno vlogo, če nastopa, kjer ga ni treba. Zaimke postane smešne, če se vsili na mesto samostalnika. Še bolj ključna postava je, ko niti ne rabimo pravega zaimka, n. pr., ko kazalni zaimke izpodrine osebne. Ko bi to pašo ali kašo pisal še bolj učen pikolovec, ki najbrž zapisal o zaimkih: »Zaimke nadomestuje samostalniki in je isti zelo potreben«.

Ali še niste nikdar čitali takšnih stavkov? Najbrž sploh ne čitate, kajti ti nesrečni kazalni zaimke »iste« je javni sluga. Njegove usluge pa nikakor niso zasluge za lepo in vsaj približno pravilno slovenščino. Marsikdo zlorablja tudi svojilne zaimke, a najbolj neokusna je vendar raba »istega«.

Del prodigio della Lampada Osram

Il filamento a doppia spirale delle OSRAM-D è trafilato con la tolleranza di mm. 5/10.000, precisione molto elevata e in nessun altro campo richiesta all'industria ottica per la fabbricazione di lampade di alta qualità.

Tale esatta lavorazione garantisce la perfetta economia di funzionamento delle lampade OSRAM.

Perciò si ottiene con le

LAMPAD E OSRAM-D molta luce e poco consumo

Dvojna vijajnica OSRAM-D žarnice se izdeluje v debelini 5/10.000 mm. preciznosti, ki se zahteva le še v optični industriji pri izdelovanju visokokvalitetnih leč.

Ta točna obdelava je porok za ekonomičnost OSRAM žarnic.

Zato dosežemo z

OSRAM-D ŽARNICE

mного svetlobe in majhno porabo

G 4

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Petek, 16. oktobra; Hedvika, Gal.

DANAS NJE PRIREDITVE

Kino Matica: Beatrice Cenci.

Kino Sloga: Marco Visconti — Knez Marko.

Kino Union: Kean.

Razstava slikarja Milosa Šušteršiča »Dolenjska vasa« v galeriji Obernel na Gospodarski cesti, odprta od 9. do 18.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; Ramor, Miklošičeva cesta 20; Murnayer Sv. Petra cesta 78.

Izpred okrožnega sodišča

Razočaran tat, ki je ukradel polno listnico, pa je v njej našel samo zanj brezpomenne listine

Ljubljana, 16. oktobra. Med četvorico obtožencev, ki je, kakor smo že včeraj poročali, vsa svoja kazniva dejanja brez oklevanja priznavala in se je zagovarjala pred malim kazenskim senatom okrožnega sodišča v torek, je bil tudi Valentin P., star znanec policije in kriminala. Star je 42 let, oženjen, ima enega otroka, bil je pa že več kakor 20krat kaznovan, največ zaradi pitepanja, pijančevanja, tatvin in prevar. Večina kazni se glasi na dneve, le par jih je, ko je moral za zamrežena okna za nekaj mesecev, višek pa je dosegel l. 1934, ko je bil obsojen na 1 leto strogega zapor. Večjo kaznjo si je prislužil tudi lani v Mariboru, kjer je bil obsojen na 8 mesecev strogega zapor zaradi tatvine in prevare.

Dne 4. septembra je prišel v pisarno tvekdne Schneider in Verovšek in je kot trgovski potnik prodajal stare vreče. Kakor je sam pripovedoval sodnikom, je bil brez zasluzka, pa je želel sinu, ki je letos dosegel v šoli večji uspeh, kupiti obleko. V takih mislih se je naenkrat znašel sam v pisarni, ker se je solastnica za hip odstranila. Na pisalni mizi je opazil veliko listnico. Vabljalna priloznost, mar ne? Obtoženec se ni dolgo obotavljal. Segel je po listnici in ne da bi pogledal, kaj je v njej, jo brž spravil k sebi na varno. Pisarno je srečno zapustil, ne da bi bil kdo opazil njegovo dejanje.

Kdo bi pa znal popisati njegovo razočaranje in jezo, ko se je na varnem spravil na pregled vsebine. Mesto šopa bankovcev, ki jih je obtoženec zagotovo pričakoval v rejeni listnici, je privlekel na dan čudne deloma tujezične listine. Niti lire ni bilo v njej. Tako sta ga zjezila ta neuspeh in smola, da je listine takoj zažgal, listnico pa je vrge v Ljubljano. Hotel je zabrisati za seboj vsako sled. Njegovo upanje, da ga ne bodo izsledili, pa ga je bridko prevaralo.

Lastnik je opazil izginotje listine res le naslednji dan. Po natančnem premisleku je ugotovil, da ne more kot storilec priti nihče drugi v postev, kakor prav obtoženi Valentin P. Za njim ni bilo v pisarni nobenega tujega človeka. V policijski prijavi je obškodovalec navedel, da sta bili v listnici dve prometni dovolilnici, dva specialni dovolilnici, šoferska izkaznica za mednarodni promet in še neke druge listine. Za lastnika so bile listine precej vredne, saj je samo za njihovo obnovitev moral plačati okoli 1000 lir. Kljub temu se pa ni pridružil kot obškodovalec kazenskemu postopanju in ni terjati povrnitve škoda.

Na razpravi je obtoženi Valentin P. priznaval v celoti svoje dejanje in krivdno. Izgovarjal se je, da kot trgovski potnik ni mogel na podeželje in da je bil zato v stiski. Aretiran je bil isti dan, kakor je bila tatvina prijavljena policiji.

Sodniki so ga spoznali za krivega v smislu obtožnice in ga obsodili z upoštevanjem vseh olajšilnih okoliščin na 4 mesece strogega zapor. Častne pravice izgubi za dobo enega leta.

Ko ga je predsednik dr. Felaher vprašal, ali se zadovolji s kaznijo, ali pa se bo moral pritožiti, se mu je nenavadno vujudno zahvalil: »Hvala lepa, gospod predsednik, sem zadovoljen. Prosil bi vas le, da bi mi dovolili odlog kazni.« S tem pa ni bilo nič, ker je senat že med razpravo o sodbi sklenil, da mu odloga ne dovoli, saj zdej ni zanj nobene priloznosti za zaslužek in bi gotovo zopet zagrešil kaj kaznivega.

Obtoženca je zagovarjal ex offi dr. Leškovec.

Svojemu tovarišu ukradel 900 lir vreden plašč

Na vrsto je prišel kot zadnji zopet eden, ki ima zelo pisano preteklost. Mož bi lahko živel pošteno, če bi hotel. Njegova žena ima skromno trgovino, obe hčerki zaslužita in čeprav se je ločil od žene, ga še vedno rada vzame na stanovanje in hrano, samo da bi ji ne delal sramote. J. G. pa je šibek človek, ki se zave svoje odgovornosti do žene in otrok šele tedaj, ko pride na zatožno klop in je v nevarnosti, da bi njegovo dejanje in njega samega opisali časopisi. Po poklicu je baje knjigovez, toda mnogo se s tem poštenim delom doslej najraje ni pečal. Bržkone raje več premišljuje in vrta vase ter po svoji okolici, ki je po njegovem mnogo lažja, da je propadel človek.

Na tokrovi razpravi ga je ex offi zagovarjal dr. Vladimir Ravnhar. Obtoženec je tatvino priznaval, trdil pa je, da je plašč vzel, ker mu je bil njegov lastnik Anton Rodič dolžan 1200 din, ki mu jih je nekoč posodil, da si je kupil kolo. Žetos je obtoženec prestajal daljšo kazno zaradi tatvine. Septembra so ga izpustili, istočasno pa tudi Rodiča, s katerim se pozna več let. Oba sta neke skupaj p. enočila in med tem ko je Rodič šel na policijo, da si preskrbi neko listino, mu je obtoženec vzel njegov plašč in odšel. Prodajal ga je za 500 lir nekemu neznanu v Tomčevem. Tako si je po svojem mnenju poplačal dolg, češ da bi drugače ne mogel priti do denarja, ki mu ga je posodil. »Jaz smatram, da sva sedaj bot,« je dejal sodnikom.

Sodniki pa mu njegovega zagovora ni so tako gladko verjeli, posebno še, ker obškodovanega Rodiča niso mogli zaslišati, ali je obtoženec zagovor resničen ali ne. Na predlog državnega tožilca, ki se mu je pridružil tudi branilec, je senat sklenil, da prekine razpravo, in zaprosi pristojno karabinersko stanico, naj zasliši Rodiča.

DNEVNE VESTI

— Smrt armadnega generala C. Tassoni. Iz Rima poročajo: Umrli je armadni general senator grof Josip Cesare Tassoni. Pokojni general je bil rojen 26. februarja 1859 v Montecchiju di Reggio Emilia. L. 1911-12 se je udeležil italijanske turške vojne in je udeležil italijanske turške vojne kot generalni major. L. 1913 je bil imenovan za generalnega poročnika, zatem je bil podtajnik v vojnem ministru, nakar je bil pridelen divizijskemu poveljstvu v Milano. L. 1915 je bil guverner v Tripolisu. Kot poveljnik prve divizije se je udeležil prve svetovne vojne 1915 do 1918, pozneje pa kot poveljnik četrtega armadnega zbora. Konec 1917 je postal poveljnik osmega armadnega zbora.

— Umrli je znameniti skladatelj A. Petrucci. V Camioru je umrl odlični skladatelj in ugledni maestro Alderano Petrucci. Doživel je šestdesetletno starost 77 let. Pokojnik je bil veliki Puccinijev prijatelj, zelo plodovit skladatelj najrazličnejših skladb, po večini vojaških himen in koralcin. Bil je direktor raznih vojaških godb. Toda specializiral se je tudi v skladbah cerkvene glasbe in je bil izvrsten pevovodja. Omeniti je, da je bil tudi inspektor albanskega kvarteta v Napoliju. Že od mladih let je posvetil vse svoje sposobnosti in vso svojo umetniško nadarjenost glasbi. Zapišča številne neobjavljene skladbe, razne maše, liturgične zборе, koralcinice in motetne skladbe. Bil je tudi virtuozno dovršen igralec na klavirju in orglah. Njegovega pogreba so se udeležili v velikem številu italijanski skladatelji, glasbeniki in umetniki.

— Sestanek nadzornikov zgodovinskih spomenikov in umetnin v Rimu. V Rimu se je vršil sestanek Kr. nadzornikov zgodovinskih spomenikov ter umetnin. Sestanku je predsedoval minister za ljudsko vzgojo J. Bottai, navzoči so bili tudi dr. Podtajnik Del Giudice ter člani pete sekcije nacionalnega sveta za vzgojo, znanost in umetnost, Direktor osrednjega zavoda za obnovitev prof. Cesare Grandi je predaval o teoretičnih osnovah obnovitve. Zatem je razpravljal arhitekt Albert Ferencio o monumentalnem ambientu pri obnovitvenih načrtih, arhitekt Gino Clerici je predaval o varstvu predmetov umetniške in zgodovinske važnosti v vojni dobi. Koristne misli so predložili v zvezi z obravnavanimi temami arh. Albert Barbucci, arhitekt Karol Calceccchi, senator prof. Alfonz Bartoli, prof. Karol Anti in nac. svetnik prof. Albert Calza Bini, ki je pojasnjeval glavne točke novega urbanističnega zakona. Ob sk. pu pomembnih razpravljanih je spregovoril glavni direktor umetnosti prof. Mariano Lazari, ki je obrazložil smernice, ki se nanašajo na aktualne naloge umetniških nadzornikov s posebnim ozirom na vojne prilike. Opozoril je tudi na važne bodoče naloge na polju obnovitvenih del ter preureditve muzejev. Minister Bottai je povzel vodilne misli predavateljev in je na podlagi tega očrtal osnovna načela, ki naj se jih držijo umetniški nadzorniki v svojem nadaljnjem delovanju. V osrednjem obnovitvenem zavodu je bil nato znanstveni sestanek sveta omenjenega zavoda pod predsedstvom ministra za ljudsko vzgojo Bottai. Navzoči so bili vsi nadzorniki umetnin ter zgodovinskih spomenikov. Predavali so prof. Viljem De Angelis D'Ossat o vprašanju ohranitve ter obnovitve zgodovinskih spomenikov iz pečena, prof. Avgust Selm o analizi barv in o freskah y cerkvi sv. Franciška Asiškega ter končno

prof. Cesare Grandi, ki je obrazložil obnovljena dela pri nekaterih umetninah Antonela iz Messine. Ob zaključku je razpravljaj zavodov tehnični obnovitveni odbor o važnih tehničnih obnovitvenih vprašanjih, ki so bila praktično rešena.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list za Ljubljansko pokrajino«, kos 82. z dne 14. oktobra 1942-XX. objavlja naredbo Visokega Komisarja: sprememba predpisov za promet in javne obrate in odločbo Visokega komisarja: Odobritev pravil Združenja šolnikov Ljubljanske pokrajine in zavezna pravila.

— Nov zob ob 91 letnici! Gospa Anuncijata Rossetti iz Chlogie pri Rovigu je praznovala te dni 91 letnico rojstva. Ob enem je opazila, da ji je zrastle čez čez noč nov sekalec. Starika, ki se še vedno navzile letom ukvarja s šivanjem, je ob tem nepričakovano presenečenju izrazil vedro upanje, da bo imela do svoje 100 letnice svoje bobovje popolnoma kompletno in prenovljeno. Dejala je, da smatra ta pojav kot najlepši dar prirode ob njeni 91 letnici.

— Italijanski znanstvenik predava v italijanskem kulturnem zavodu v Helsinkih. Univerzitetni profesor Perikley Ferretti iz Napolija, ki je direktor nacionalnega zavoda za motorje, je imel pod okriljem italijanskega kulturnega zavoda v Helsinkih poučno predavanje o novih smernicah v tehniki motorjev. V okviru svojih izvajanj je prikazal velike uspehe, ki so bili do seženi v Italiji na torišču motoristične tehnike. Predavanju odličnega italijanskega učenjaka je prisostvovalo številno občinstvo, med drugim je bil navzoč tudi italijanski pooblaščen minister Cicconardi z osebjem italijanskega poslanstva, nadalje direktor helsinške politehnike prof. Levin, svetnik nemškega poslanstva v Helsinkih Kreutzwald ter številne druge osebnosti iz finskega znanstvenega in kulturnega življenja.

— Grški poljedelski drž. podtajnik na Pontinskih poljih. Grški državni podtajnik za poljedelstvo dr. Filip Patratis je posetil Littorio ter Pontinska polja. V spremstvu funkcionarjev si je natančno ogledal izboljševalna dela. Posetil je tudi Mazzocchio ter vzorni sadovnjak v Sabaudiji in druge značilne naselbine obnovljene ravnine. Ob zaključku svojega obiska je izrazil dr. Patratis svoje občudovanje za velika dela, ki so bila izvršena na tem področju.

— Nemški minister dr. Rust v Veneziji. V spremstvu visokih uradnikov svojega resora je prišel v Venecijo nemški minister za znanost, vzgojo in ljudsko kulturo dr. Bernard Rust. Tukaj ga je sprejel s spremstvom številnega visokega uradništva iz ministrstva za ljudsko vzgojo minister eksc. Bottai. Minister dr. Rust je službeno posetil Italijo že pred dvema letoma in si je pridobil velike zasluge za poglobitev kulturnih odnosov med obema državama. Topot je prišel v Italijo, da se podrobneje pouči o novi italijanski šoli v duhu obojestranskih duhovnih izmenjav. Minister dr. Rust si bo ogledal posamezne šolske zavode, važne spomenike, umetnostne ustanove ter zgodovinske izkopanine v Srednji Italiji, ki so pomembne za zgodovinsko razmerje med obema državama.

— Nova žrtev drzne plezalne ture. 45-letni inž. Albert Cian in dr. Ugo Dala Bernardina, sta se podala, kakor poročajo

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF

Predstave ob delavnikih ob 18. in 19.30, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO MATICA TELEF. 22-41

Zgodovinski film

o nesrečni patricijski hčeri

Beatrice Cenci

Carola Höhn, Enzo Fiermonte, Giulio Donadio, Osvaldo Valenti

KINO UNION TELEF. 22-21

Ljubavna pustolovščina slavnega igralca

Kean

Rossano Brazzi, Germana Paolieri, Mariella Lotti

KINO SLOGA TELEF. 27-30

Monumentalno filmsko delo

Marco Visconti — Knez Marko

Odlični umetniki: Carlo Ninchi, Mariella Lotti, Roberto Villa in drugi

iz Belluna, na plezalno turo po doslej nedostopni steni do najvišjega vrha skupine Cadini (2839 m). Nekako ob polovici plezalne ture pa se je Cianiju nepričakovano spodrsnilo, omahnil je v globino in potegnil za seboj še Bernardina. Cian je obšel ves pobit na dnu prepada, dočim je odnesel Bernardina k sreči le lažje poskoke. Zdravi se v bolnišnici in Cortini d'Ampezzo.

— Zastopstvo španskega rokodelstva v Veneziji. Iz Budimpešte je prišlo v Venecijo v spremstvu nac. svetnika Piera Gazzottija zastopstvo španskega rokodelstva. Na venezijški železniški postaji so sprejeli španske goste predstavniki pokrajinskega obrtništva. Po obisku venezijskega prefekta je naslovil nc. Svetnik Gazzotti na nje prisrčen pozdrav italijanskega obrtništva in posebe še venezijskega rokodelstva. Podčrtal je misel, kako nadaljujeta italijanci in španci obrtništvo svojo pot napredka in zblizanja. V imenu španskega obrtništva se je iskreno zahvalil za pozdrav in dobrodoščilo inž. Pereda.

— Zlato svetinja junaško umrlemu poročniku. Zlato svetinjo je prejel v spomin bersaljskega poročnika Angel Vidoletti iz Varesa, ki je služil pri tretjem bersaljskem polku. V utemeljitvi odklovanja se navaja: Na dan hude borbe je bil poročnik Angel Vidoletti iz Varesa, ki je služil pri tretjem bersaljskem polku. V utemeljitvi odklovanja se navaja: Na dan hude borbe je bil poročnik Vidoletti ranjen v grlo vendar je vztrajal v borbi in v izpodbijanju svojih vojakov k nadaljevanju borbe. Tudi ko je bil drugič zadet in sicer v prsi, je odklonil, da bi ga prepeljali v bolnišnico, ampak je ostal na svojem mestu bodre svoje tovaršice k napadu. Težko ranjenega ga je zajel sovražnik. Zaman je skušal neki sovjetski komisar zvedeti od njega razne podatke. Odpeljali so ga težko ranjenega, toda komaj je napravil par korakov, ga je komisar ustrelil. Srebrna svetinja pa je bila podeljena v spomin kapitana Emanuela Michelangela Tomasija iz Bassana pri Vicenzi, pripadajočega 7. alpinskemu polku, in poročnika Alberta Berardija iz Torina, ki je služil pri sulčarskem polku v Novari.

— Do 1. januarja 1943 dovoljena prodaja kože. Iz Rima poročajo: V smislu okrožne korporacijskega ministra z dne 12. oktobra 1942-XX, ki je bila izdana glede na okrožnico z dne 12. februarja 1942-XX in odlok z dne 6. februarja t. l., ki se nanašajo na prepoved ukoriščenja kože v izdelovanju predmetov torbarske, sedlarske, karoserijske, tapetniške, opremne in specialne kožne stroke, je dovoljena prodaja omenjenih predmetov potrošnikom do vključno 31. decembra 1942. Od 1. januarja 1943-XXI dalje je na področju stare Italije prepovedana prodaja sledečih konfekcioniranih kožnatih predmetov: kovčegov, škafeljev za klobuke, potovalnih etužev, torb in damskih torbic, foteljev, blazin in drugih opremljenih predmetov.

IZ LJUBLJANE

— Iz Ribji trg. Danes je bilo naprodaj zopet nekaj rečnih rib, belic. Vreme za ribolov na Ljubljani je bilo zadnje dni ugodno in v voda je nizka, tako da so ribiči imeli več uspehov. Davi ni bilo posebno mnogo rečnih rib naprodaj, le nekaj belic, a pričakovali so, da bodo še prišlele dopolne. Cene so ostale nespremenjene. Prav tako so prodajali po nespremenjenih cenah prekajene morske ribe, skuše in slanike po L 44 kg.

— Iz hladno, kakor da bo kmalu slani. Vsa jutra so za lne čase precej hladna, davi je pa bilo še hladneje kakor včeraj, saj je minimalna temperatura znašala 4.2°. To samo še nekaj stopinj manj, pa bo slana pobelila zemljo. Oktobrske slane se boje zlasti trnjarji, da bi jim ne uničila cvetja, ki ga imajo pripravljeno za praznik vseh svetnikov. Včeraj popoldne je bilo zopet solnčno kakor smo vajeni lepega vremena v tej jeseni. Maksimalna temperatura je včeraj dosegla še 16°. Davi je bila izredno gosta megla, ki se dolgo ni začela dvigati.

— Iz Orgelski koncert v ljubljanski stolnici bo v ponedeljek, dne 19. t. m. in izvajal ga bo slavni italijanski orgelski virtuoz Ulisse Matthay. Slavni mojster je prvič nastopil v našem mestu ravno pred letom dni in se takrat pokazal v izvajanju posameznih skladb kot tehnično dovršenega mojstra, ki ima poseben čut za barvit orgelski ton. V nekatere skladbe je vnesel skoraj že orkestralni zvok. Igral je na stolniških orglah, katere smo spoznali znova kot izvrsten instrument, na katerem se da izborno koncertirati, saj imajo celo vrsto izrazitih registrov. Koncert je lani zapustil izreden utis, zato smo prepričani, da smo kar najbolj ustregli vsem prijateljem orgelskih koncertov, če smo znova povabili slavnega mojstra na ponoven koncert v Ljubljano. Da je Ulisse Matthay v resnici eden največjih živečih mojstrov na orglah dokazuje med drugim tudi dejstvo, da je absolvirati letos, meseca februarja svoj 500. orgelski koncert. Koncert bo v ljubljanski stolnici, začetek ob pol 7. uri zvečer. Vstopnice v Knjižarni Glasbene Matice.

— Krompir za zimsko zalogo na odrezek za mesec oktober bodo trgovci prodajali samo še do torka 20. t. m. Kdor tega roka ne bo vzel krompirja, mu bodo odrezki zapadli. Ob enem mestni preskrbo

valni urad sporoča, da bodo trgovci današnji dan začeli prodajati po 10 kg krompirja že na odrezke nakazno za mesec november ter bo s tem omogočeno, da si prebivalstvo že sedaj pripravi zalogo krompirja. Spet pa prebivalstvo opozarjamo na skrbno varčevanje s krompirjem, ker je ta krompir namenjen za zalogo pozimi. Poleg že objavljenih trgovcev prodajajo krompir tudi še: Druškovič-Illavni Anka, Bernekerjeva 5; Sever & Comp., Gospodarska cesta; Konzumna zadruga na Medvedovski cesti in Urek Franc v Hotimirovi ulici 13.

Sportni pregled

Nogometaši zopet vabijo

Po skoraj tridesetletnem odmoru je za vse prijatelje nogometa prišel znova vesel glas: poztrovalni trud CONIja da bi čimprej zopet normaliziral prilike v našem nogometnem sportu, bo obrodil prvi sad v korist samim sportnikom in mladini in v veselje njegovim prijateljem. Na poziv za sodelovanje v posebnem jesenskem turnirju, ki bo imel skoraj prvenstveni značaj, se je prijavilo 11 moštev. Včeraj smo že objavili prvi spored, ki bo na igrišču SK Ljubljane v nedeljo od 10.30 naprej skoraj ves dan z enournim odmorom okoli polnočve.

Oba turnirja, mladinski in seniorski bosta nedvomno zbudila zanimanje med vso nogometno publiko. Če ne bo prignala gledalcev že radovednost sama na igrišče, bodo mnogi posestili lepo prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v kakšnih formacijah se nam bodo sedaj po tako dolgem odmoru predstavili stari klubi in kdo bo zastopal barve tistih, ki se pojavljajo sedaj na zelenem igrišču na novo. V nedeljo nastopi tudi že SK Ljubljana, ki igra kot zadnja tekmo s Korotanom. Njen nastop bo atrakcija prvega reda in njeno sodelovanje povzdiguje celotno prireditve vsakogar vsaj zato, da bodo videli v

Največja poslopja stare Ljubljane

— kolizej, prisilna delavnica, šentpetrska vojašnica, škofijska palača — Najlepši je pa bil knežji dvorec

Ljubljana, 13. oktobra

Stara Ljubljana je imela tudi precej velika poslopja. Nekatera, ki so se nam ohranila, se nam zde precej velika tudi danes. Med največja in najlepša poslopja bi morali seveda prišteti cerkve, ki so budile pozornost že po svoji zunanosti. V najstarejših slikah Ljubljane dajejo prav cerkve mestu značaj; na sorazmerno zelo malem prostoru je cel gozd cerkvenih zvonikov in hiše se skromno skrivajo pod njimi ter med samostani. Največje ljubljansko poslopje je bil seveda grad, ki je še zdaj največji po svoji razsežnosti. Po višini ga pa zdaj sicer presegata marsikatero novejša poslopja, a ne po zazidani ploščati.

Plemiške hiše

Med zasebnimi hišami stare Ljubljane so bile najlepše in največje plemiške palače. Sicer so bile tudi mnoge patricijske hiše lepe in precej jih je, ki jih še vedno cenimo ter so zaščitene. Meščani pa v starih hišah niso imeli toliko prostora kakor plemiči, da bi zidali tako velika poslopja, četudi so bili bogati. Prostor je bil zelo tesno odmerjen v obzidanem mestu. Kdor je želel zidati zunaj obzidja, je moral zidati tako, da je bilo poslopje bolj podobno uradni kakor stanovanjski hiši. Plemiči so se začeli seliti v mesto, odnosno v njegovo neposredno okolico, na področje deželne gosposke (deželne stanov) v časih, ko ni bilo tako velike nevarnosti sovražnih napadov. Zato Novi trg v začetku ni bil posebej dobro utrjen in popolno obzidje je dobil šele v naslednjih stoletjih. Plemiške hiše pa so morale biti — vsaka zase — vendar utrjene, da bi sovražnik ne vdrl v nje ter našel pri obleganju mesta zavetja. Zato so pri zidanju plemiških hiš cenili predvsem trdnost zidovja, čeprav so stremeli tudi po lepoti. Zato nam postane tudi razumljivo, da so bile nekatere meščanske hiše v notranjem mestu, čeprav na prvi pogled skromne, v arhitektonskem pogledu popolnejše od velikih plemiških palač. S tem pa seveda ni rečeno, da posamezne plemiške hiše niso bile posebno lepe; nekatere so zaslužile v resnici ime »palača« ali dvorec, kar velja predvsem za knežji dvorec, najlepše poslopje stare Ljubljane, zato ga je bilo tako škoda, ko so ga podirli po potresu.

Velikih poslopij Ljubljana ni dobila hkrati

Znamenitejša poslopja, ki so se nam ohranila iz prejšnjih časov, ne izhajajo seveda iz ene in iste dobe, češar pa ne strokovnjak ne more presoditi. Med poslopja stare Ljubljane — stare v pravem pomenu besede — ne smemo prišteti tistih, ki so bila sezidana šele v prejšnjem stoletju. Med novejša stavbe bi lahko šteli tudi one, ki jih je Ljubljana dobila ob koncu 18. stoletja. Posebej bi morali obravnavati poslopja, ki so nastajala postopno, spreminjala svojo zunanost in obseg po številnih prezidavah in prizidavah. Tako ni znana podrobna zgodovina razvoja gradu. Kakšen je bil v začetku, ne vemo. Zanjčji je bil spremenjen še v prejšnjem stoletju, ki je dobil zgornji del stolpa, ki je tako značilen za vse poslopje. Kot primer starega poslopja naj omenimo stiški dvorec, ki je bil sicer tudi že spremenjen, vendar obstoji že iz 15. stoletja. Postopno je nastajala škofijska palača. Prvotno je bilo bivališče skromna hiša; sezidana je bila l. 1512. Pozneje se je za prezidavami in prizidavami tako spremenila, da prvotno zidanje skoraj ne prihaja v poštev. Dokupljenih je bilo še več sosednih hiš, da je končno škofijski dvorec zavzel svoj sedanjí obseg. V začetku je bil dvorec enonadstropen, a že pred 300 leti ga je dal nadzidati škof O. Buchheim (1643). Poslopje je bilo prezidano še l. 1778 in 1780 je bil sezidan še hodnik, ki nad cerkvenimi vrati veže dvorec s stolnico.

Bolnice in vojašnice

Na stare bolnice ali vojašnice nas spominjajo še nekatere poslopja. Tako je bil kolizej vojašnica. V starem poslopiju pri šentpetrski cerkvi se je pa še ohranilo ime vojašnica — šentpetrska vojašnica. Če štejemo k zgodovini šentpetrske vojašnice tudi zgodovino srednjeveškega lazareta, ki je stal na istem kraju, bi smeli reči, da je to eno najstarejših ljubljanskih poslopij. Sicer je pa bila šentpetrska vojašnica v sedanjí obliki — vsaj v glavnem — sezidana v dobi vladarja Marije Terezije. Za tiste čase je veljala za veliko poslopje. V nji sta bila nastanjena dva bataljona vojaštva. Šentpetrska vojašnica, ali predhodnik tega poslopja, je bila torej prvotno bolnica. — Za največje poslopje je dolgo veljal

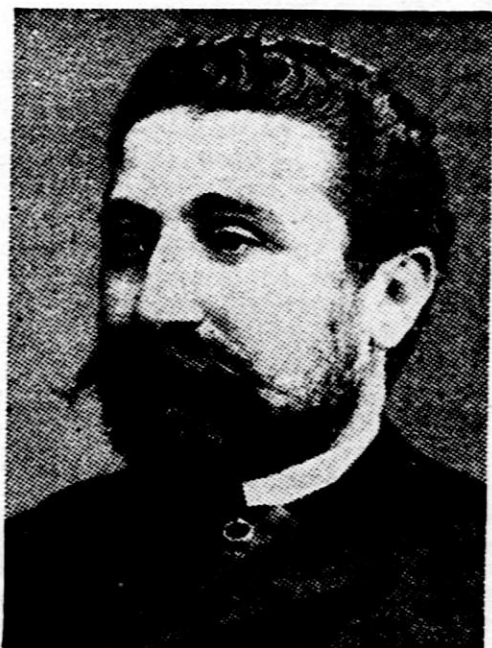
kolizej (razen gradu). V primeri s skromnimi mestnimi hišami in zlasti še s hišami v sosesčini, je bil kolizej res pravi kolos. Zdal ga pa že skoraj ne opazimo. Na severni strani ga skriva Delavski dom, ki ni mnogo manjši od njega. Poslopje stoji v jami, zato ne prihaja povsem do razra njegova višina. Vseeno pa še budi pozornost iz Gledališke ulice in Gosposvetse ceste po svojem obsegu. Sezidano je bilo to poslopje res iz potrebe. V starih časih je morala Ljubljana nastanjanje vojaštva, ki je potovalo skozi mesto. To je bilo neprijetno breme za meščane, ker niso mogli vzeti pod streho toliko gostov; hiše so bile majhne in že tako polne. Velikih javnih poslopij, ki bi lahko prevzemale vojaštvo, ni bilo. Magistrat je imel hude skrbi za nastanjanje vojaštva in baje je imel prav zaradi tega tudi gostilne in hotel (»Pri divjem možu«), da bi olajšal meščanom nastanjanje vojakov ali vsaj častnikov. Kolizej je bil prvotno namenjen za potujoče vojaštvo. Začeli so ga zidati l. 1844. Lastnik je bil Iv. B. Witthalm. Toda še preden je bil kolizej sezidan, je pogorel. Pozneje so se vendar lotili zopet zidati v Ljubljani je dobila v prejšnjem stoletju največje poslopje. Kakšno je, je Ljubljancem dovolj znano. Ima velike dvorane, ki jih je treba šteti med največje v mestu. Dandanes pa jih ne uporabljajo za iste namene kakor druge dvorane. V eni je bilo nekaj časa celo lesno skladišče. Dvorane so tako velike, da so v eni izmed njih lahko igrali tenis. Prvotno so pa te dvorane bile spalnice vojakov, medtem ko so častniki stanovali v sobah. Tedaj je bilo 6 dvoran in 126 sob. Pozneje so kolizej tudi znatno prezidali. Dandanes je eno največjih stanovanjskih poslopij v Ljubljani. Včasih so govorili, ko so hoteli naglasiti, kako je velik kolizej, da ima več prebivalcev kakor vsa Višnja gora.

Med večjimi starejšimi ljubljanskimi po-

slopji naj omenimo še prisilno delavnico. Pripomniti je pa treba, da so bile Poljane tedaj, ko so zidali prisilno delavnico, še predmestje. Kmalu bo minilo sto let, odkar je bilo sezidano to poslopje. Zanimiva je njegova ustanovitve. L. 1835 je ljubljanski kanonik Schluderbach zapustil svoje premoženje za zidanje prisilne delavnice, a pod pogojem, da mora biti poslopje sezidano najpozneje v 10 letih. Če bi se to ne zgodilo, naj bi zapustino uporabili v prid ljubljanskim revežem. Zapuščina je znašala 14.633 gld., kar je bila velika vsota za tiste čase. Za isti namen je potem zapustil še neznan dobitnik 15.176 gld. Blizu stavbišča je bil včasih mlin, okolica je pa bila tedaj še nezazidana. Zidati so začeli l. 1844, torej še preden je minil rok po Schluderbachovi oporoki. Na predlog gubernija za zidanje prisilne delavnice vlada ni le odobrila predloga, temveč je celo nudila 50.000 gld. predjuma iz državne blaginje za stavbne stroške in vzdrževanje poslopja. Ustanovitev prisilne delavnice je bila pač v interesu države. Poslopje je bilo res veliko, zato je razumljivo, da so stavbni stroški narasli na 65.232 gld. Zidali so približno 3 leta in 15. oktobra leta 1847 je bilo poslopje izročeno svojemu namenu. V poslopiju je bilo takoj v začetku 200 gojencev. — V novejšem času je poslopje bivše prisilne delavnice postalo sestavni del naše splošne bolnice, za kar je primerno zlasti ker je v neposredni bližini. Ločeno je sicer z Ljubljano, a veže ga levi breg most, ki je bil prejane čase »čevljarški«.

Med drugimi največjimi poslopiji stare Ljubljane, odnosno predmestij, bi bilo treba omeniti še n. pr. cukrarno, ki je dolgo veljala za najvišjo hišo v mestu, ker ima 6 nadstropij. Ta nadstropja so pa nizka. Dalje bi morali naštet še Bavarski dvor, Evropo, Mahrovo hišo itd., vendar ta poslopja prištevamo že k novejšim.

Stoletnica Josipa Stareta

Ljubljana, 16. oktobra

Dne 16. oktobra 1842 se je rodil v Ljubljani na Starem trgu št. 15 (zdaj 3) zakoncem Jožefu Staršetu, veletrgovcu, in ženi Antoniji, rojeni Wrancovi, sin Josip, ki je postal pomemben za slovensko kulturo, zlasti književnost.

Očetova namera in želja je bila, da bi se posvetil Josip trgovini. Da pa se zanj dovolj strokovno izobrazil, so ga poslali starši v Fiume, kjer se je naučil nadarjen mladenič ne le hrvaščine in italijanščine, temveč deloma tudi francosčine. Ščasoma se je premislil; opustil je trgovinske nauke in se odločil za srednjo šolo, katero je odlično dovršil leta 1862. Potem je študiral v Pragi štiri leta medroslavje. Pozneje je bil gimnazijski profesor za zgodovino in zemljepisje v Osijeku, Požegi, Varaždinu in Zagrebu. Leta 1881. je bil imenovan za ravnatelja realne gimnazije v Belovaru, od koder pa se je moral zaradi bolehnosti vrniti v Zagreb, kjer je zavzemal nato ravnateljsko mesto na višji trgovinski šoli. Po upokojitvi se je naselil v rojstnem mestu Ljubljani. Tu je dne 13. maja 1907 po dolgi bolezni v pet in šestdeset letu starosti tudi končal tek svojega življenja — tri in dvajset dni po materini smrti. Pokopan je pri Sv. Križu v rodbinski grobnici (na enajstem prostoru ob severnem ograjnem zidu) skupno s starši, soprogo Amalijo, rojeno Černetovo, s katero se je poročil leta 1872. V št. Vidu nad Ljubljano ter je preminula šele dne 1. maja 1939, kakor tudi z bratom doktorjem Antonom, dobro znanim, ljubeznivim in ljudomilim višjim vojaškim

štabnim zdravnikom, umrlim dne 16. marca 1916.

Josip Starši se je uveljavil precej slovestveno.

Kakor poroča dr. Karel Glaser v svoji Zgodovini slovenskega slovstva, je spisal lepe povesti in zanimive romane (Vinko, Prvi sneg, Vanda, Zadruha, Kolina, Lisjakova hči, ki jih je objavil »Ljubljanski Zvon« v letih 1884. do 1892.) ter poslovenil gledališke igre: Blaznica v prvem nadstropju, Ljubljanski postopač, Naprej, mati!, Požigalčeva hči, Telegram, Zenin od gladi (iz češčine), Gospod Čapek ali Kaj me nihče ne pozna? In Stara mestu mlade (iz poljščine), katere so uprizarjali nekdanj radi ne le v ljubljanskem gledališču, temveč čisto tudi podeželni diletanti, češar starejši rod gotovo še ni pozabil.

Svoje dni je priobčeval spred omenjeni leposlovní mesečnik njegova »Pisma iz Zagreba«, ki so nas seznanjali s slovestvenim in javnim delovanjem Hrvatov. Razen tega je bil Starši tudi sotrudnik pri »Slovancu«.

Posebno pa so spoznali Staršeta najširši krogi Slovencev, ko je jela izdajati Družba sv. Mohorja v Celovcu leta 1874. njegovo Občno zgodovino za slovensko ljudstvo. Celotno delo, izhajajoče v snopiščih in dogotovljeno leta 1888., obsega 2514 strani srednjevelike osmerke. Povzru je spisal še knjigo o Kitajcih in Japoncih, ki jo je poklonila udom ista družba leta 1893. Mohorjani so čitali poučni Starševi deli, pisani v lahko umljivem jeziku, vobče z velikim zanimanjem, kar stori marsikdo rad še dandanes, dasti ne ustrežata glede jezika in tudi vsebine morebiti temu ali onemu več tako, kakor sta nekdanj, in sicer večinoma le spričo mnogostranski izpremenjenih časovnih razmer in sedanjih umstvenih potreb našega naroda.

In zato se nam zdí prav in umestno, da se spominjamo s pričujočimi vrsticami zaslužnega moža in odličnega prosvetnega delavca Josipa Staršeta danes — ob stoletnici njegovega rojstva.

Cast, hvala in slava mu!

JANEZKOVA BOJAZEN

— Ko zvečer zatihneš oči, pridejo angelčki in varovali te bodo, — pravi mati Janezku, ko ga spravlja spat.

— Kaj pridejo k meni v sobo? — vpraša Janezek.

— Da, naravnost v sobo.

— Mamica, potem takem pa vzemi moja jabolka z omare in akrij mi jih pod vzglavje.

Kolono italijanskih motoriziranih enot na donskem odseku vzhodnega bojišča, kjer operirajo zdaj italijanske čete

Večen prah okoli Venere

Kako so nastali planeti — Zemlja postaja počasnejša Zakaj je luna tako gola

Človeštvo je že dolgo prepričano o svoji važnosti. Ni mu dal tega mišljenja prvi šele tisti grški filozof, ki je izrekel misel, da je človek merilo za vse stvari. Človeštvo je že od vsega svojega začetka bilo mišljenja, da je vsa ogromna zbirka sonc, mesecev in planetov skupno z neskončno oddaljenimi, neskončno velikimi svetovi in v vsem, kar nam še zemlja nudi, ustvarjeno za to, da omogoča človeškemu rodu njegovo kratko življenjsko dobo nekaj stotih let. Ali je zemlja dejansko toliko oddaljena od vseh nebesnih teles, da je mor. da edina poklicana in določena, nositi na svoji skorji življenje in služiti »kroni stvarstva«, človeku za bivališče? Če povprašamo sodobne raziskovalce, zvezdoslovce, geofizike in vremenoslovce, dobimo vsekakor presenetljive odgovore.

Kako je luna izgubila svojo atmosfero?

Pesniki povedo o luni sicer mnogo lepega, če jo pa resno in brez predsodkov opazujemo, napravi na nas zelo hladen vtis. Ne samo, da njena svetloba ne vsebuje nobene toplote, tudi sama ni posebno privlačna. Njene poteze so jasne, kakor je jasna narava v ledenomrzli zimski noči. Vzrok temu pojavu je dejstvo, da ji manjka zračni ovoj, ki bi bil podoben ovojju zemlje. Narava ji ni bila bolj mačehovska kakor zemlji. Luna pa ni znala ohraniti plinskega ovoja svoje atmosfere okoli sebe.

Po dognanji fizikov obstajajo plini, torej tudi atmosferski zrak, iz najmanjših delcev, tako imenovanih molekul, ki imajo hitrost 2 km na sekundo in še več. Na zemlji je težnostna sila tako velika, da pada celo granata, ki bi bila izstreljena s hitrostjo plinske molekule, nazaj na zemljo. Da bi ušla privlačnosti zemlje, bi morala imeti začetno hitrost najmanj 11 km na sekundo. V tem leži tudi največja težava za zgraditev raket, ki bi jih bilo mogoče izstreliti v svetovni prostor, kakor so poizkušali že mnogi fantasti. Ker je mesec znatno manjši od zemlje in ima 6 krat manjšo privlačno silo, zadostuje, če hočemo priti iz območja njegove privlačnosti, že hitrost 2,4 km na sekundo. Plinske molekule so bile kos tej hitrosti in so mu druga za drugo v teku časa ušle, tako da je ostal gol in sam.

Zrak in življenje

K življenju spada toplota. Živijo sicer tudi bitja, ki jim niti mráz 272° pod ničlo ne more do živga; v nekaterih vročih vrelcih živijo alge pri toploti, ki je zelo blizu vodnemu vrelišču. Višje organizirana živa bitja pa so občutljiva. Potrebujemo določeno izenačenost, ne preostro menjavo toplote in mraza. Očitno je zemlja v tem pogledu posebno ugodno urejena. Je pravilno oddaljena od sonca in je zaradi svojega zračnega ovoja tudi sposobna kopičiti toploto, ki ji jo prinašajo sončni žarki. Tako vlada na zemlji povprečna toplota 8 do 9 stopinj Celzija.

Kako je pa sedaj na drugih planetih? Zunanji od sonca najbolj oddaljeni, kakor Jupiter, Saturn, Uran in Neptun prejemajo le malo sončne toplote. Na Jupiterju je n. pr. srednja temperatura verjetno 100° pod ničlo. Na tem planetu je vedno dvakrat tako mrzlo, kakor v februarju v najbolj mrzlem kraju Sibirije. Tudi Mars, ki so mu dolgo časa pripisovali največjo podobnost zemlji, ne bi mogel nuditi svojim prebivalcem prijetno podnebje. Njegovo redko ozračje ne zadostuje, da bi mogel obdržati čez dan sprejeto sončno toploto do naslednjega dne. Verjetno je, da podnevi temperatura na sončni strani zra-

ste nad zmrzišče, zato pa pada mráz ponoči na 40 do 50° C pod ničlo. To vendar ne izključuje popolnoma vsakega življenja, čeprav nedvomno ne bi bilo prijetno in udobno.

Venera se je zavila v gost pajčolan

Dodala drugačen je polajaj pri »notranjih«, okoli sonca najbližje krožečih planetih Venere in Merkurja. Venera ima gost oblaci ovoj, ki ga ne sestavlja voda na para, temveč prah. Če bi šli na izprehod po Venerinem površju, bi videli nebd nad dnem žalostno in oblačno. Tam ni mogoče videti niti majhen del sonca, niti jasnega in zvezdnatega nočnega neba. Prebivalci Venere, če bi živeli, bi se ne mogli baviti z zvezdoslovjem, sploh bi ne vedeli, kaj se izven njihovega planeta v svetovni dogaja.

Toda, ali je sploh mogoče, da živijo na Veneri ljudje? To je zopet odvisno od vrtilne hitrosti, torej od dolžine Venerinih dnevov, ki jih doslej ne poznamo dovolj. Nekateri, med njimi tudi italijanski zvezdoslovec Schiaparelli, menijo, da obratno Venera soncu vedno isto stran. Tedaj bi bil seveda na sončni strani večen dan, bi vedno sijalo sonce in bi bilo nezmerno vroče podnebje, medtem ko bi soncu obrnjena stran odvenela v večnem ledu. Verjetno pa leži vrtilna doba Venere med 15 in 20 dnevi. Zaradi zelo goste Venerine atmosfere bi bilo življenje podobno zemeljskemu mogoče. Vsekakor bi ne bile klimatske razmere posebno ugodne. Venerin dan, dolg približno 8 do 10 zemeljskih dnevov, bi že sam na sebi povzročil močno kolebanje toplote. Z Merkurjem, ki je najbližje soncu, v tem pogledu ni mogoče ničesar začeti. Sprejema sedemkrat tako močno toploto kakor zemlja in vrh tega še obratno soncu vedno isto stran.

Zemlja se je najbolje odrezala

Tako je zemlja dejansko med vsemi planeti prejela najboljše pogoje za življenje. Toplota, zrak, vrtilna hitrost, vse je v zelo srečnem medsebojnem razmerju. Vsekakor to ne bo ostalo večno tako. Tako imenovana bivačica, plima in oseka mori, h katerim moramo pristiti tudi šibko plimo in oseko trdne zemeljske skorje, počasi zavirajo vrtenje zemlje. Ta pojav, ki ga povzroča privlačnost meseca in drugih nebesnih teles sončnega sistema, bo po preteku več milijonov let, zemljo ustavil, tako da bo nekega dne enako kakor Merkur, obratno soncu vedno eno in isto stran.

Človeštvo pa te dobe ne bo več doživelo!

Vidin obnavljajo

Za obnovo po poplavih porušenega pri stanjskega mesta Vidina je bilo ustanovljeno pri bolgarskem ministrstvu javnih del posebno ravnanstvo. Začelo je graditi v mestu prvih 60 vzornih hiš, po katerih bodo obnovljeni tudi drugi porušeni mestni okraj. Po poplavih prizadetim prebivalcem je izplačalo ravnanstvo doslej 24,5 milijonov levov. Po vsej Bolgariji so zbiral prostovoljne prispevke za poplavljenec in nabrali so okrog 55 milijonov. Samo vojaštvo je prispevalo 1.500.000 levov.

NISTA SE RAZUMELA.

Dragi gospod, ali boste mogli s 1500 lirami vzdrževati mojo hčerko?

— Bom pač poskusil, če mi ne morete obljubiti več.

OMIKAN OTROK.

— Papa, ali hočeš še malo torte? vpraša Ivica po večerji.

— Ne, hvala, dragi sinček.

— Dobro, papa. Zdal pa vprašaj ti mene.

D. Du Maurier:

Prva žena

Roman

Preiskava je bila napovedana za torek od dveh popoldne. Kosilo smo imeli ob tri četrti na eno. Frank je obdeval z nama. Beatrice je bila hvala Bogu telefonirala, da je zadržana: Roger, njen sin je bil prišel domov z ošpicami, in tako so imeli vsi hišni zapor. Nehote sem blagoslovljala te ošpice. Maksim ne bi bil prenesel navzočnosti sestre, ki je bila pri vsej svoji iskrenosti, skrbnosti in vdanosti zmerom tako neobzirna in polna vprašanj.

Poobedovali smo v naglici, ob splošni razdraženosti živcev in brez mnogih pogovorov. Tudi zdaj se mi je oglašal v želodcu običajni krč, ki mi je branil jesti in požirati. Kar odleglo mi je, ko je bila obedna burka končana in sem začela Maksima, kako zunanaj v drevoredu poganja avtomobil. Rohnenje motorja me je ohrabilo; pomenilo je, da je prišla ura odhoda, ura dejanja. Domenili smo se, da pride Frank s svojim malim vozom za nama. Ves čas vožnje sem držala roko na Maksimov kolenu. Na pogled je bil docela miren, o kaki živčnosti ni bilo niti sledu. Zdelo se mi je, da spremljam bolnika, ki se mora podreči operaciji, v kliniko, ne vedoč, kaj se utede zgoditi in kakšen bo izid operacije. Roke so mi bile mrzle kakor led. Srce mi je bilo

119

sunkoma in neredno. In tistega rahlega vzemirajočega krča ni hotelo biti konec.

Za kraj, kjer se bo vršila preiskava, je bil določen Lanyon, mestece s sedežem okraja, šest milj onkraj Kerritha. Avtomobil sva pustila na velikem, tlakovanem prostoru blizu trga. Voza doktorja Phillipsa in polkovnika Juliana sta že stala tam. Tudi drugih avtomobilov je bilo precej. Videla sem, kako je nekdo izmed mimoidočih radovedno pogledal Maksima in s komolcem dregnil žensko, ki je bila z njim.

»Rajši bi ostala tu,« sem rekla. »Konec koncov bo le najbolje, da ne grem z vami drugimi.«

»Meni bi bilo ljubše, da vobče nisi šla,« je Maksim odvrnil. »Že od začetka. Mnogo bolj je bilo, da si ostala v Manderleyu.«

»Ne,« sem rekla. »Prav dobro mi bo tu, ko bom sedela v vozu.«

Frank je pristopil in pomolil glavo skozi okence. »Ali gospa de Winter ne pojde noter?« je vprašal.

»Ne,« je odgovoril Maksim. »Pravi, da bo ostala tu, kar v vozu.«

»Dobro,« je dejal Maksim Franku. »Saj res ni razloga, da bi morala biti navzočna. Sicer pa upam, da bo kmalu opravljeno.«

»Zastran mene ne skrbita,« sem rekla.

»Vsekako bom gledal, da vam prihranijo stol. Za slučaj, če bi se premislili,« je rekel Frank, ko sta zavila v poslopje in me pustila sedečo v avtomobilu.

Trgovine, ki so jih baš zapirali, so bile videti mrke in revne. Na ulicah je bilo le malo ljudi. La-

nyon je ležal predaleč v notranjčini dežele in ni bil letovišarski kraj. Minute so uhajale, jaz pa sem gledala po prodajalnah, ki so bile videti, kakor da spe. Kdo ve kaj so delili, kdo ve kaj so govorili: preiskovalni sodnik, Frank, Maksim, polkovnik Julian...

Čez nekaj časa sem stopila iz voza, da bi se nekoliko izprehodila. Videla sem mestnega stražnika, ki me je gledal, kakor bi hotel paziti name; da bi se ga ognila, sem zavila v stransko ulico.

Ne vem, kako se je zgodilo, da sem mahoma krenila proti poslopiju, kjer je bila preiskava. Noben list ni bil napovedal ure, in morda prav zato ni bilo množice, kakor sem mislila in se bala. Kraj je bil videti zapuščen. Vzpela sem se po tistih nekaj stopnicah in obstala na pragu.

»Želite?« me je vprašal policist, ki se je kakor pričaran pokazal pred menoj.

»Nič,« sem rekla. »Nič...«

»Tu ni dovoljeno stati.«

»Grem.« Obrnila sem se in hotela kreniti po stopnicah nizdol.

»Oprostite, gospa,« je moč nadaljeval, »pa ne da bi bili gospa de Winter?«

»Da,« sem odgovorila.

»Tedaj je stvar drugačna. Če vam je drago, lahko počakate tu. Izvolite semkaj?«

»Hvala.«

Redar me je spremljal v majhno, golo sobo, ki je v vsem nalikovala čakalnici majhne postaje. Tam sem sedela z rokami na križu. Ob popolnem molku je

prešlo kakih pet minut. To je bilo še huje kakor čakati zunaj, v vozu... Vstala sem in se vrnila k vhodu. Moč je bil še vedno tam.

»Koliko časa bo trajalo?« sem vprašala.

»Ako želite, pojdem in povprašam.«

Izginil je po hodniku in se čez trenutek vrnil. »Ne verjamem, da bi se še bogve kaj zavleklo,« je dejal. »Gospod de Winter je končal svojo izpovedbo. Tudi kapitan Searle, potapljač in doktor Phillips so že izpovedali. Ostane samo še eden: gospod Tabb, tesar iz Kerritha.«

»Torej so malone pri kraju,« sem rekla.

»Menda, gospa.« Potem pa je dodal, kakor da mu je nenadoma prišlo na misel: »Bi morda radi slišali to zadnjo izpovedbo? Tam, tik pri vratih, je še prazen prostor. Če tiho vstopite, vas ne bo nihče opazil.«

»Da...« sem odgovorila. »Da. Pa pojdem za trenutek noter...«

Bilo je do malega končano. Maksim je bil že izpovedal. Njega sem se bala slišati; ostalo me ni vznemirjalo. Maksima nisem hotela videti; zato nisem bila takoj vstopila z njim in Frankom. Zdal pa, ko je bila njegova vloga doigrana, mi ni bilo več ničesar mar.

Šla sem za stražnikom, ki je odprl vrata na koncu hodnika. Smuknila sem noter in sedla za vrata. Najprej sem držala glavo pobešeno, tako da mi ni bilo treba nikomur pogledati v oči. Dvorana je bila manjša, nego sem mislila. Precej vroče je bilo, človek je težko dihal. Maksim in Frank sta sedela v ozadju.